

IGAZSÁGÜGYI MINISZTERIUM
EMBERI JOGI MUNKACSOPORT TITKÁRSÁGA

NEMZETISÉGI ÜGYEKÉRT FELELŐS TEMATIKUS MUNKACSOPORT

IKT. SZÁM: VII/37 /2/2016.
MELLÉKLET: JELENLÉTI ÍV

EMLÉKEZTETŐ
2016. ÁPRILIS 22. 11.00

Helyszín: 1055 Budapest, Kossuth Lajos tér 4. IV. em. 439.

Időpont: 2016. április 22. 11.00

Tárgy: Nemzetiségi Ügyekért Felelős Tematikus Munkacsoport ülése

Jelen vannak: a mellékelt jelenléti ív szerint

Fülöp Attila nemzetiségi és civil társadalmi kapcsolatokért felelős helyettes államtitkár, a Tematikus Munkacsoport elnöke köszöntötte a munkacsoport tagjait és tájékoztatta a jelenlévőket, hogy a meghívóban 3 napirendi pont szerepelt, de közben felmerültek még kérdések, ezért a napirend kibővült. Első napirend lesz a nyelvoktatás helyzete, második a nemzetiségi köznevelés és közoktatás, harmadik a Gulág pályázatok, negyedik a 2016. évi nemzetiségi pályázatok helyzete. A napirend elfogadása után átadta a szót Kállay Attilánának, az Oktatási Hivatal főosztályvezetőjének.

1. napirendi pont: Nyelvoktatás helyzete és feltételei

Kállay Attiláné, a Nemzetiségi Pedagógiai Oktatási Központ vezetője elmondta, hogy nem a napirend címe szerinti témáról fog szólni az előadása. **Tircsi Richárd osztályvezető úrral** történt egyeztetés szerint a Nemzetiségi Pedagógiai Oktatási Központ (a továbbiakban: NPOK) munkáját mutatja be, illetve azt a munkát, amellyel a nemzetiségi pedagógusok és a fenntartók munkáját támogatják. A pedagógiai szakmai szolgáltatások területén tartalmi és szervezeti változások történtek. 2015. április elejétől a pedagógiai szakmai szolgáltatások koordinálása, illetve ellátása az Oktatási Hivatalhoz került. Annak érdekében, hogy ezek a szolgáltatások a lehető legegységesebben és leghatékonyabban kerüljenek megszervezésre létrejött 15 megyei Pedagógiai Oktatási Központ, amelyek közül kettő két megyényi illetékességgel lát el feladatot, illetve a NPOK országos illetékességgel látja el feladatait. Az NPOK a nemzetiségi nevelést, oktatást és a kollégiumi nevelést segítő pedagógiai szakmai szolgáltatások koordinálására jött létre, székhelye 1117 Budapest, Erőmű utca 4-ben van. Az NPOK minden Magyarországon törvényben elismert, iskolákkal, iskolarendszerrel bíró nemzetiség számára biztosítja szolgáltatásait. Iskolatípustól függetlenül anyanyelvű, kétnyelvű, nyelvoktató, kiegészítő nemzetiségi nevelést-oktatást folytató iskolák számára is rendelkezésre állnak. Az NPOK 10 státusszal jött létre, ügyelve arra, hogy a nemzetiségi

területek le legyenek fedve. Egyrészt a munkatársaknak van egy nemzetiségi terület gondozói szerepe, másrészt illeszkedve a pedagógiai szakmai szolgáltatások területeihez, minden nemzetiségi referens egy-egy szolgáltatási területet is koordinál. A régebb óta iskolarendszerrel bíró nemzetiségeknek van saját referensük és egy referens gondozza a kiegészítő nemzetiségi nevelést-oktatást folytató intézményekkel kapcsolatos szolgáltatási feladatokat és a nemzetiségi óvodai nevelés területe is kapott egy önálló referenst. Az NPOK koordináló feladatot lát el mesterpedagógus szaktanácsadói szakmai bázisra támaszkodva. Az NPOK 17 mesterpedagógus szaktanácsadóval rendelkezik, akik a jogszabály szerint 25 napra vonhatók be a szakmai feladatellátásba, így 425 nap időkeretben igénybe vehetők. Van még tennivaló a szaktanácsadói bázis fejlesztésére, most 13 német és 4 roma mesterpedagógus szaktanácsadó van. A többi nemzetiségnek csak ped. II-es¹ fokozatban lévő szaktanácsadója van, akiket a 2015. december 31. után a jogszabályi változások miatt nem tudnak szaktanácsadói feladatokba bevonni. A szakmai bázisokat a többi nemzetiségi területen is bővíteni fogják mesterpedagógus szaktanácsadó képzésekkel, amelyekre miniszteri felhívás fog megjelenni. Az országos nemzetiségi önkormányzatokkal felvették a kapcsolatot és egy szakmai fórum keretében kérték a leendő szaktanácsadói bázis feltérképezésére. A Pedagógiai Oktatási Központok munkatervezése országos igényfelmérés alapján készült. Az első igényfelmérő 2015 júniusában, a második ez év januárjában lett megküldve minden intézménynek. Augusztusban lesz lehetőségük az intézményeknek, hogy módosítsák a januárban készített igényfelmérőiket. Az igényfelmérőben jelezhetik az intézmények a fenntartóikkal egyeztetve, hogy mely területen szeretnének igénybe venni szakmai szolgáltatásokat. Az igényfelmérő összesítése alapján az egyik legfontosabb szolgáltatási terület a nemzetiségi tantárgyakhoz kapcsolódó *tantárgygondozás*. Az igényfelmérőben a szolgáltatási igény mellett megjelölhették azt is, hogy hány pedagógushoz kérnek szaktanácsadói támogató segítséget. Az NPOK a szaktanácsadás szervezésénél elsősorban a nemzetiségi tantárgyak tantárgygondozására fordít hangsúlyos figyelmet, így a nemzetiségi nyelv és irodalomra, a nemzetiségi népismeretre, a közismereti tantárgyak nemzetiségi nyelven történő oktatására. A szaktanácsadás *szakmai tájékoztatási* részét a nevelési eszközök, tankönyvek, taneszközök, módszertani ajánlások és segítségek is elsősorban ezekhez a tantárgyakhoz kapcsolódóan értelmezendők. A szaktanácsadói támogatások formái: *egyéni szaktanácsadás* – a szaktanácsadó megnézi a pedagógusnak egy óráját és közösen elemzik és meghatározzák a fejlesztendő területeket, illetve közösen készítenek egy szakmai tervet a jövőre vonatkozólag. **Kállay Attiláné** elmondta, hogy először félve tekintettek az iskolák a tanácsadók érkezésére, de fél év alatt elérték azt, hogy az intézmények rájöttek ennek az újfajta szaktanácsadásnak a lényegére. A januári igényfelmérőben nagyon sok olyan intézménnyel találkoznak, akik az elmúlt évben kérték és elégedettek voltak a szaktanácsadók munkájával. **Kállay Attiláné** hangsúlyozta, hogy a szaktanácsadói munka egy támogató munka. Bátorítják az intézményeket és a pedagógusokat, hogy vegyék igénybe, mert ez nem egy ellenőrző tevékenység. A szaktanácsadó egy kritikus jóbarát. Az intézményeket próbálják minél szélesebb körben megnyerni, hogy még többen jelezzék az igényeiket. *Csoportos konzultációt* is kérhetnek az intézmények egy intézmény vagy munkaközösség számára. Tekintettel arra, hogy a feladatellátás országosan történik, azt tűzték ki célul, hogy programjaikat nem központosítják túlzottan. Vannak budapesti programjaik, de az igényfelmérő alapján regionális szinteken is szerveznek szakmai programokat. Lehetőség van arra is, hogy a szaktanácsadóknál *hospitáljanak* a pedagógusok. A szaktanácsadók készek arra, hogy megmutassák, hogy ők miben nagyok szakmailag és mit tudnak átadni a területen dolgozó pedagógusoknak. *Pedagógiai tájékoztatás* – **Kállay Attiláné** hangsúlyozta az intézményközi tanulás fontosságát. Az NPOK célul tűzte ki a

¹ A pedagógus életpálya szerinti “pedagógus II.” besorolás

nemzetiségi iskolákban zajló jó módszertani gyakorlatok feltérképezését és terjesztését országszerte, minél több intézmény bevonásával. A szaktanácsadók rendszeresen ott vannak az intézményekben, így olyan szakmai jógyakorlatokat tudnak felfedezni, amelyeket minél szélesebb körben tudnak terjeszteni. Az NPOK honlapja már működik, még kezdetleges, de egyre hatékonyabban fogják működtetni és bízik benne, hogy az intézmények rendszeresen látogatják majd, mert mind a pedagógusok, mind a fenntartók minden információt megtalálnak majd, ami a munkájukhoz szükséges. *Pedagógus képzések* – vannak központi és regionális képzések. A munkatervben 20 képzés szerepel, melyek szintén a nemzetiségi szaktanácsadók bevonásával történnek. Nagyon kedveltek a képzések, általában túljelentkezés van, ezért a képzéseket ősszel újból meg kell hirdetni. A legtöbb képzés német, melyek tankönyvcsaládot, nemzetiségi tanösvényt, műhelymunkát mutatnak be. A német szaktanácsadó kolléganők, azon túl, hogy német területeken végzik a képzéseket, a budapesti, illetve a regionális központi képzéseket magyar nyelven tartják, hogy a többi nemzetiség is részt tudjon venni. *Tanügyigazgatási szolgáltatások* – különböző fórumokat, tájékoztatókat szerveznek központi és regionális szinten. Az NPOK pedagógus életpálya modellel kapcsolatos feladatköre a *minősítés-tanfelügyelet*. A technikai, szervezési feladatokat a területileg illetékes POK-ok végzik a nemzetiségi pedagógusok esetében is, de a szakmai támogatásukat az NPOK látja el. *Tanulmányi és tehetséggondozó versenyek szervezése* – az országos általános iskolai tanulmányi versenyek nagyon népszerűek a nemzetiségi intézmények körében, az idén 1117 tanuló vett részt, a döntőbe 232 tanuló került be. 2015 szeptemberétől decemberéig tartó időszakban ellátott feladatok az emlékeztetővel együtt kiküldött prezentációban elolvashatóak. **Kállay Attiláné** kiemelte, hogy törekszenek az igények minél szélesebb körű ellátására, a munkatervüket az országos nemzetiségi önkormányzatok számára megküldték, az észrevételeiket megkapták, nagy kifogást az önkormányzatok nem emeltek.

Fülöp Attila megköszönte az informatív előadást.

Dr. Topuzidisz Dimitrisz, a Magyarországi Görögök Országos Önkormányzatának hivatalvezetője, mint a Nikosz Beloiannisz Általános Iskola fenntartója kérdezte, hogy a görögöknek önálló szakmai felügyelete várható-e, illetve elérhető-e majd az előadás anyaga?

Lásztity Péró, a Srpski Forum Egyesület képviselője elmondta, hogy az itt felsorolt feladatok jelentős része átfedésben van azzal, amit a Szerb Pedagógiai Központ, az országos önkormányzat intézménye kellene, hogy ellásson. Milyen a munkamegosztás, együttműködés, mi a kapcsolat az pedagógiai központok között? Hogyan lehet ezt a helyzetet megoldani úgy, hogy mindenki számára hasznos legyen?

Kállay Attiláné a görög iskolával kapcsolatos kérdésre reagálva elmondta, hogy előrelépésnek tekinti azt, hogy a kiegészítő nemzetiségi nevelés-oktatásnak is van egy referense. Az eddigi háttérintézményeknél csak a régóta iskolarendszerrel bíró hat nemzetiségnek volt referense. Nincs tudomása arról, hogy a közeljövőben a POK-ban létszámbővítés történne. Arra tekintettel, hogy koordináló tevékenységet végeznek, a szakmai munkát a terület szolgáltatja, ezért nem lát esélyt rá, hogy ez közeljövőben megtörténjen. A pedagógiai központok együttműködésére reagálva elmondta, hogy a szaktanácsadók bevonását, illetve működését a jogszabályi háttér egyértelműen az Oktatási Hivatalhoz helyezi. A Szerb Pedagógiai és Módszertani Központnak most nincs ilyen jogosítványa. Az együttműködésben még nem történt előrelépés. Ígéretet tett rá, hogy az országos nemzetiségi önkormányzatokkal való kapcsolatfelvétel után a módszertani és pedagógiai központokkal is fel fogják venni a kapcsolatot és megvizsgálják, hogy milyen területeken tudnak együttműködni. **Kállay Attiláné** elmondta, hogy az előadás anyagát szívesen megküldi.

Fülöp Attila felajánlotta, hogy a Titkárság továbbítja a résztvevőknek az előadás anyagát.

Dr. Topuzidisz Dimitrisz elmondta, hogy a görög nemzetiségnek, és tudomása szerint a szlovéneknek és más kisebb nemzetiségeknek is több pedagógusra volna szükségük, mert nincs kellő számú pedagógus végzettségű oktatójuk.

Kállay Attiláné elmondta, hogy ez a kérdés nem vág az NPOK profiljába. Felajánlotta, hogy a felvetéseket küldjék el e-mailen és kezelni, illetve továbbítani fogják ezeket a megkereséseket.

Fülöp Attila kiegészítette azzal, hogy a képzések indításának alapvető problémája a jelentkezők száma szokott lenni. Ezen túlmenően bármilyen oktatást, felsőoktatást érintő kérdés, észrevétel, ajánlás van, küldjék el írásban, hogy továbbíthassák.

Kraszlán István, az EMMI Köznevelés-esélyegyenlőségi Osztályának főtanácsadója a pedagógus ellátottsággal kapcsolatban elmondta, hogy az alacsony lélekszámú nemzetiségek esetében a megfelelően képzett pedagógusok megléte problémát jelent. Hozzátette, hogy az utóbbi időben a népesebb nemzetiségeknél, és alkalmanként még a németeknél is előfordul – különösen az óvodák tekintetében –, hogy megfelelően képzett pedagógusok nem jelentkeznek a meghirdetett állásokra. Mind a görögök, mind a szlovének esetében vannak képzőhelyek. A Magyarországi Nemzetiségek Bizottsága Oktatási és Kulturális Albizottsága tárgyalta a felsőoktatás problémáit, ahol Maruzsa Zoltán miniszteri biztos arról számolt be, hogy ezeken a képzőhelyeken, az általános rendtől eltérően abban az esetben is igyekeznek biztosítani a képzést, hogyha csak egy jelentkező van. Az érintett nemzetiségek ezt a problémát csak úgy tudják megoldani, hogyha segíteni fogják, hogy a gimnáziumi végzős hallgatók jelentkezzenek ilyen típusú képzésekre. Emellett a legtöbb relációban, így a szlovénben is – a görögben nem tudja biztosan - lehetőség van az anyaországi képzésben való részvételre, és hogy az anyaországban szerzett képesítésű pedagógusok juthassanak el az intézményekbe. Érdemes mindkét irányt megvizsgálni, a hazai képzés és az anyaországi segítség igénybevétele olthatja a területen felhalmozódott feszültségeket.

Lásztity Péro a pedagógus ellátottság kérdésre reagálva elmondta, hogy ez kulcskérdés és minden nemzetiségnél probléma. A nemzetiségi területen nagy előrelépés lehetne a nyugdíjas korú, de nagy tapasztalatú és képzettségű pedagógusok mozgósítása. A szaktanácsadásnál jelenleg a nyugdíjasok nincsenek a rendszerben. Ehhez a jogszabályt kellene megfelelően módosítani. A Bizottság felé szeretné jelezni, hogy ha van rá lehetőségük, akkor ezt kezdeményezzék a nemzetiségi oktatás területén. Az anyaországi képzéssel kapcsolatban elmondta, hogy szerb vonatkozásban különféle problémák merülnek fel. A magyar állam ösztöndíjat nem biztosít anyaországban anyanyelvű felsőfokú képzésben való részvételre, akkor sem, ha Magyarországon nem megoldható a képzés. Ha valaki Szerbiában végez tanítóképzőn, nem tud magyarországi iskolában tanítóként elhelyezkedni, csak ha még két-három év alatt különbözetet tesz egy magyar tanítóképzőben. Ezt nem sokan vállalják. A szerb nemzetiségűek Budapesten az ELTE Tanítóképzőjére járnak – évfolyamonként 2 fő –, de ennek is bizonytalan a helyzete. Fontos lenne az illetékes tisztviselő nyilatkozata, de fontos lenne, hogy ezek a felsőfokú oktatási intézmények is megfelelő jelzést kapjanak. Illetve a képzés is akkor lenne igazán hatékony, ha részképzések lennének az anyaországban és lennének megállapodások anyaországi felsőfokú oktatási intézményekkel. Nem beszélne a pedagógusok munkakörülményeiről, fizetéséről, mert más fórumokon lehetne ezekről szó, de ez is befolyásolja, hogy hányan jelentkeznek erre a pályára, függetlenül attól, hogy nemzetiségi vagy nem nemzetiségi feladatot lát el a pedagógus.

Ritter Imre, az Észak- Magyarországi Német Önkormányzatok Szövetsége Egyesület elnöke beszámolt arról, hogy egy Palkovics László államtitkár úrral folytatott megbeszélés során első számú prioritásként vették a következő két-három évre a nemzetiségi pedagógus, ezen belül

óvodapedagógus képzést. Elmondta, hogy Balog Zoltán miniszter úrral is fog a témáról beszélni. Nem csak más nemzetiségeknél, a németeknél más okok miatt még nagyobb problémák vannak. A következő években a Nemzetiségi Bizottság részéről ez a téma első számú kiemelt prioritás lesz, hogy jelentős pozitív elmozdulást tudjanak elérni, mert e nélkül nincs jövőjük.

Kraszlán István – Lásztity Péró szavaira reagálva – elmondta, hogy az anyaországban szerzett diplomák honosítására sor kell, hogy kerüljön. Magyarországi jogszabályi előírások szerint az iskolákban kizárólag honosított diplomával oktathatnak. Jelezte, hogy ez a probléma a Szerb Magyar Kisebbségi Vegyes Bizottság legutóbbi ülésén is felvetődött. A Vegyes Bizottság egy ajánlást tett, ami arra irányul – függetlenül attól, hogy általános EU-s jogszabályhoz való csatlakozás is rendezzi az ekvivalencia kérdéseket –, hogy mind a két fél kössön külön ekvivalencia egyezményt, amelyben ezeket a kérdéseket rendezni lehet. Hangsúlyozta, hogy jelenleg a problémát az okozza, hogy ha egy külföldön szerzett diplomát honosítanak, akkor azzal a diplomával a magyar köznevelés minden intézményében lehet tanítani. Amennyiben ez a honosítás arról szólna, hogy egy Szerbiában végzett pedagógus végzettségű tanító szerb iskolában tanítson, és csak erre kapna felhatalmazást, akkor ez egyszerűbb ügymenet lenne. A problémát az okozza, hogy ha a képzés tartalma eltérő a két országban, akkor ezt az Ekvivalencia Központnak vizsgálnia kell, és természetesen a Magyarországon előírt, de Szerbiában hiányzó tartalmak elsajátítását elő kell írnia. Jelenleg Magyarországon e szerint az általános szabály szerint zajlik az ekvivalencia, a diplomák egyenértékűsítése. Ez valós probléma, érti, hogy szerb viszonylatban, a Szerbiában szerzett diplomák honosításánál ez problémát okoz, hiszen elsősorban a nemzetiségi iskolák problémáját szeretnék megoldani. Reményét fejezte ki, hogy az új ekvivalencia egyezmény erre talál majd megfelelő választ.

Fülöp Attila a második napirendhez kötődően is elmondta, hogy az elmúlt időszakban majdnem megötszörözött az átvett iskoláknak a száma. Ezért – és ezzel szembesülnek az oktatás területén is – a nemzetiségi köznevelés jobban előtérben van, mint ezelőtt bármikor. Már 60 feletti a nemzetiségi országos vagy területi önkormányzatoknál lévő iskolák száma. Tudomása szerint most is van folyamatban pár átvételi kérelem. **Fülöp Attila** megköszönte **Kállay Attilánénak**, hogy az Oktatási Hivatal tud a nemzetiségi közneveléssel külön foglalkozni, mert ez egy olyan igény, ami növekedni fog a jövőben.

2. napirendi pont: Nemzetiségi köznevelés és közoktatás

Fülöp Attila elmondta, hogy a napirend apropója az, hogy **Matkovits-Kretz Eleonóráról**, a Magyarországi Németek Pécs – Baranyai Nemzetiségi Körének elnök asszonyától kaptak egy megkeresést, amelyben konkrét kérdést fogalmazott meg az óvodai létszámkorlátra, illetve a nemzetiségi óvodai nevelés finanszírozására vonatkozóan.

Kraszlán István a konkrét kérdésre fókuszálva válaszában az óvodai csoportlétszámmal kapcsolatban sommásan elmondta, hogy nincs probléma vele, ugyanis a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 4. sz. melléklete meghatározza az óvodai csoportok és az iskolai osztályok minimális és maximális gyermek-, illetve tanulólétszámát. Főszabály szerint 13 és 25 fő közötti gyermeklétszámmal lehet óvodai csoportot megszervezni, de a jogszabály szövege tartalmaz ettől eltérő rendelkezéseket. Az egyik ilyen rendelkezés, amelyet fenntartói döntéshez köt, hogy legfeljebb 20%-kal megemelheti a csoportlétszámot, tehát 30 főre megemelheti. A törvény egy másik szabálya, a 89.§ (1) és (2) bekezdése a minimális gyermek-, illetve tanulólétszám tekintetében a 4. sz. mellékletben

meghatározottól eltérő alacsonyabb létszámot is megenged. A 89.§ (1) bekezdése általában rendelkezik arról, hogy az óvodai csoportok és az általános iskola alsó tagozatának esetében legalább 8 szülő kérésére az óvodai nevelést, illetve az iskolai oktatást helyben kell megszervezni, nem lehet társulásban más településre elvinni. Ez nem nemzetiségi szabály, hanem általános szabály. Bármilyen kis település, ahol ez problémát jelent és helyben szeretnék tudni a kisgyermekeket, jogszabályi lehetőségük van ennek kezdeményezésére. Teljesülnie kell egy további feltételnek, hogy ez a 8 fő hosszabb távra beiratkozik oda és ezzel a létszámmal tartható lesz az óvodai nevelés és az iskolai oktatás. A nemzetiségi nevelés-oktatásra a 89.§ (2) bekezdése vonatkozik, nemcsak az óvoda és az alsó tagozat, hanem a felső tagozat és a középiskolai oktatás esetében is lehetővé teszi azt, hogy legalább 8 fő jelentkezése esetén a fenntartónak meg kell szerveznie az óvodai csoportot, illetve az iskolai osztályt. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy akár 8 fővel is megszervezhető az óvodai csoport, hangsúlyozta, hogy ezek a nemzetiségi kedvezmények a törvényben jelen vannak. **Kraszlán István** a finanszírozással kapcsolatban elmondta, hogy a kezdetektől – a normatív finanszírozási időszakban, amely a 90-es évek elejétől kezdve került bevezetésre – tanuló-, illetve gyermeklétszám alapú volt a finanszírozás. 2013. január 1-től a finanszírozás megváltozott és egy lépéssel közelebb kerültünk a feladatfinanszírozáshoz, azonban a finanszírozás alapja továbbra is a létszám alapú finanszírozás maradt. 2013-tól két feladatra, a pedagógusok átlagbér támogatására vehető igénybe a költségvetési törvény szerint támogatás, illetve van egy működési támogatási rész, ami tudomása szerint jelenleg 70.000 Ft tanulónként, amit általában a helyi önkormányzatok igénybe vehetnek. Az Egyesület által javasolt csoportfinanszírozás megvalósulását a költségvetési törvényben kell kezdeményezni, csak ott változtatható meg a finanszírozás. **Kraszlán István** a nemzetiségi önkormányzatok által fenntartott köznevelési intézmények körének bővülésével kapcsolatban elmondta, hogy a nemzetiségi önkormányzati fenntartókat az óvodák tekintetében ugyanaz az átlagbér alapú támogatás megilleti, mint a helyi önkormányzatokat, ám a működési támogatás lényegesen magasabban került megállapításra, jelenleg 160.000 Ft gyermekenként. Az eltérés oka, hogy a két fenntartó teljesen más státusú a költségvetési lehetőségeit illetően. Míg egy helyi önkormányzat saját bevételekkel rendelkezhet és lehetősége adódik kötelező feladatainak ellátásához saját forrásokat csoportosítani, addig a nemzetiségi önkormányzati fenntartók esetében erre nincs lehetőség.

Matkovits-Kretz Eleonóra a válaszra reagálva elmondta, hogy esetükben a maximális létszámmal van a probléma. A nemzetiségi iskolákban ugyanúgy, mint a többségi iskolákban egy kisebb településen, ahol kevés a gyerek, felduzzasztják a létszámot 33 főre, mert a 30-on felül még lehet a fenntartó engedélyével emelni. Egy kisebb faluban, ahol már 2,5 éves korban fel kell venni a gyerekeket az óvodába, bölcsődés korúakat is, így a 33 fős csoportokban a 2,5 éves kortól 6 éves korig vannak gyerekek. Egy nemzetiségi óvodában emiatt a lényeg fog elveszni. **Matkovits-Kretz Eleonóra** elmondta, hogy át akarnak venni egy óvodát, amelyben három csoportot indítanának, klasszikus alsó, középső és felső csoporttal. Erre most nincs lehetőségük, mert 66 gyerek van, és 33-ig el lehet menni a csoportlétszámban. Ideális a 20-20-20 fős létszám lenne, de amíg költségvetési törvényben nem történik változás, olyan irányban, hogy csoportot finanszírozzanak, addig nem tudják megoldani a három csoportot. Többször tiltakoztak a 33 fős csoportlétszám ellen a nemzetiségi óvodákban, de a fenntartó önkormányzat nem változtatott. Ha most átveszik az óvodát, nem fognak tudni három csoportot indítani. Konkrétan az a probléma, hogy a többségi óvoda létszáma működik a nemzetiségi óvodák esetében is. Az elhangzottakra tekintettel **Matkovits-Kretz Eleonóra** kérte a költségvetési törvényben a finanszírozás megváltoztatásának azonnal kezdeményezését.

Ritter Imre röviden összefoglalva elmondta, hogy az óvodáknál és a kis létszámú köznevelési, oktatási intézményeknél, bármilyen fenntartásban vannak, mindig nehézségek vannak. Ez kezdettől fogva egyértelmű volt, ezért 2015 tavaszán a 2016. évi központi költségvetési törvénybe javasoltak egy 80.000.000 Ft-os keretet, amely elfogadásra is került, az EMMI-ben egyedi felosztással. Ez a keret kifejezetten a nemzetiségi önkormányzatok fenntartásában működő, elsősorban kis létszámú nemzetiségi óvodák, általános iskolák működési finanszírozásának kiegészítésére áll rendelkezésre. Erre az igényeket az EMMI – a Nemzetiségi Bizottsággal egyeztetve – márciusban bekérte és már megtörtént a felosztása. Minden helyi nemzetiségi önkormányzati fenntartásban működő nemzetiségi óvoda és nemzetiségi általános iskola 1-5 millió forintos működési támogatás kiegészítést kapott. Ami ezeknek az intézményeknek felújítási, beruházási igénye volt, azokat nyilvántartják és A 2017-es költségvetési évben a nemzetiségi fenntartásban lévő nemzetiségi köznevelési intézmények részére rendelkezésre álló – idén 882 millió, jövőre várhatóan ennek a duplája 1,5 milliárd forintos – beruházási, felújítási keretből prioritással valamennyit vagy legalábbis nagyobb részét ki tudják majd elégíteni. Kraszlán István úrral egyeztetve javasolták a 2017-es költségvetési törvényjavaslathoz, hogy a nemzetiségi köznevelési intézményekkel megkötendő köznevelési megállapodásokra rendelkezésre álló – jelenleg 1,4 milliárd forintos – keretet 100 millió forinttal emeljék meg, azért, hogy ahol nem lehet másként megoldani ezeket a működéstámogatás problémákat, legyen lehetőség a köznevelési megállapodások körének a kiterjesztésére. **Ritter Imre** elmondta, hogy a 2017-es nemzetiségi költségvetési igények számszaki része napokon belül lezárul, reményét fejezte ki, hogy az elmúlt két évhez hasonlóan eredményes lesz, és jelentősen előre tudnak majd lépni ezen a téren.

Kraszlán István a konkrét óvodai ügygel kapcsolatban elmondta, hogy ebben az esetben a fenntartó a jogszabályban leírtaktól eltér. A köznevelési törvény 25.§ (7) bekezdése számára azt teszi lehetővé, hogy 20%-kal megnövelhesse a gyermeklétszámot, ennél feljebb csak abban az esetben térhet el, ha a nevelési év közben érkeznek további gyerekek. Nyilvánvaló, hogy ez egy fenntartói döntés. Ha a nemzetiségi önkormányzat átveszi az óvodát, akkor ők fogják meghatározni, hogy milyen csoportok kialakítására van lehetőség. **Kraszlán István** javasolta, hogy a konkrét kérdésről egyeztessenek az EMMI óvodai szakértő kollégája bevonásával. Nem szakértőként is furcsának találja, hogy ilyen nagy létszám esetében vegyes csoportok kerülnek kialakításra. A vegyes csoportok kialakításának akkor van létjogosultsága, ha az egyes korcsoportok gyermeklétszáma olyan alacsony, hogy azokat össze kell vonni. A nemzetiségi törvény a nemzetiségi önkormányzatok számára lehetőséget teremt arra, hogy kezdeményezzenek intézkedéseket a nemzetiségi ügyeket érintően, így az óvoda tekintetében is megtehetik. **Kraszlán István** javasolta, hogy ha az intézménynél és a fenntartónál nem hallgatják meg őket, akkor forduljanak a felügyeleti szervhez, a Kormányhivatalhoz, hogy vizsgálják ki a kezdeményezésüket. Ilyen nagy létszámoknál a vegyes csoportok kialakítása megvethető, ez szakmai szempontból is érthető.

Fülöp Attila arra kérte az érintetteket, hogy mivel ez egy konkrét ügy, az ezzel kapcsolatos megbeszélést ne ebben a körben folytassák. Felajánlotta, hogy a Köznevelésért Felelős Helyettes Államtitkársággal együtt szívesen áll személyesen is rendelkezésre a kérdés tisztázása érdekében.

Matkovits-Kretz Eleonóra véleménye szerint ez valóban egy konkrét ügy, de ilyen eset megtörténhet máshol is. Ha a nemzetiségi óvodákban nem szabályozódik a maximum létszám, akkor egy szorult helyzetben lévő települési önkormányzat megteszi.

Lásztity Péro – Mivel az első napirend nem a nyelvoktatásról, hanem a POK-okról szólt, ezért kérte, hogy a nyelvoktató oktatás problémáira térjenek majd vissza, mert ez a téma nagyon összetett szakmai, finanszírozási és egyéb szempontból is. Véleménye szerint ez egy

nagyon elterjedt oktatási forma, de a hatékonysága gyenge lábakon áll. Szeretné megtárgyalni, hogy mit lehet annak érdekében tenni, hogy a helyzet ezen a területen javuljon.

Elmondta, hogy a második napirendi pont címe általános volt, ezért nem tudta, hogy egy konkrét ügyről lesz szó, de a témához kapcsolódóan vannak kérdései. Az átvett és megalakuló új intézményekkel kapcsolatban elmondta, hogy fontos és jogszabályi feltétel is, hogy legyen köznevelési megállapodás legalább 3-5 éves időszakra, ahhoz, hogy egy intézmény elindulhasson, működhessen. Eddigi tapasztalatuk, hogy évenként történik a szerződéskötés, ami bizonytalanságot jelent ezeknek az intézményeknek a működésében és a fenntartó számára is. A budapesti iskolájuk esetében és tudomása szerint a battonyai iskola esetében sem történt meg a finanszírozást biztosító köznevelési megállapodás megkötése. Ez az egész országos önkormányzat és az általa működtetett többi intézmény működését sodorta veszélybe. Több intézmény nem tudja a feladatait rendesen ellátni, mert a pénz a budapesti iskola tanárainak kifizetésére megy el. A hónap elején a battonyai iskolában késtek a fizetések. Elmondta, hogy az a puffer, amivel eddig rendelkeztek, kifogyott, az országos önkormányzat egy-két hónapig tudja kipótolni a be nem jövő bevételeket, így olyan helyzetbe kerültek, hogy a következő hónap elején neuralgikus pont lesz minden intézmény számára a szerződés megkötése. Megkérdezte, hogy mikor várható ennek a szerződésnek a megkötése és mikor várható a támogatás átutalása.

Ezenkívül elmondta, hogy különböző fejlesztési projektek futnak az oktatás területén az országos önkormányzatnál, ilyen a budapesti iskola-óvoda elhelyezése is, amellyel kapcsolatban tudják, hogy van egy kormányhatározat, ami ezzel foglalkozik. Kérdése, hogy konkrétan hol fog megvalósulni és mikorra az óvoda elhelyezése. Másik ilyen ügy az a szegedi kezdeményezés, ahol egy közoktatási-köznevelési intézmény létrehozásáról van szó. Kérdése, hogy mire számíthatnak a szegedi iskola ügyében.

További felvetése, hogy a korábbi szabályozásban 2010-ig egyetértési joggal rendelkeztek az országos önkormányzatok a nemzetiségi oktatás tartalmi szabályozása terén. Ez egy akkori Alkotmánybírósági határozatra való hivatkozással megváltozott. Kezdeményezik, hogy kerüljön visszaállításra, találjanak jogi megoldást erre a kérdésre, ami az Alaptörvénnyel és a többi jogszabállyal is összhangban van. Javasolja megvizsgálni, hogy a nemzetiségi törvényhez, vagy a jogalkotásról szóló törvény valamelyik passzusához kell-e hozzányúlni, ahhoz, hogy kezelhetővé váljon a kérdéskör.

Fülöp Attila elmondta, hogy napirend összeállítása előtt kérték írásban a felvetendő kérdéseket. Ezt minden ülés előtt meg fog történni, így konkrét témákat is meg lehet beszélni. Ha legközelebb kapnak ilyen kérdést, azt is felveszik napirendre.

A kormányhatározattal kapcsolatban elmondta, hogy az egyházi részt leszámítva tartalmaz 4 egyéb rendelkezést, ebből az egyik a budapesti iskola, óvoda elhelyezésének az ügye, amiről kormányhatározat született, de ez alapvetően az önkormányzattal való együttműködésben tud csak megvalósulni, az ő szándékuk ehhez mindenképpen szükséges. Egyeztetett Szószóló Úrral és Alpolgármester úrral, valamint az Alpolgármester úr és az Elnök Asszony között lesz egy találkozó az ügyben. Ami segítséget a kormányzat ehhez tud nyújtani, az az anyagi része. A szerződés meg lett kötve az országos önkormányzattal, ami ezt a támogatást tartalmazza. A helyszín kiválasztásában legvalószínűbb a Damjanich utcai épület, mert ez volt az az épület, ami ugyanabban a tankörzetben van, és amit fel tud ajánlani az erzsébetvárosi önkormányzat és ténylegesen közel van. Ez egy felújítandó épület, de a felújítás költségét kalkulálva a támogatási összeg, amit rendelkezésre bocsájtottak az erre elég kell, hogy legyen. Koordinálják és próbálnak mihamarabb megegyezésre juttatni. Legfontosabb, hogy ha ez a szerződés ott van, a forrás rendelkezésre áll és van egy megkötött támogatói szerződés, akkor a támogatási összeg kerüljön felhasználásra.

Szegeddel kapcsolatban a kormányhatározat nem ennyire konkrét. Arról szól, hogy meg kell vizsgálni a szegedi intézmény nyitásának lehetőségét. Fülöp Attila megbeszéléseket folytatott Szegeden ez ügyben, amelyek során egyetértés született abban, hogy először a koncepció kidolgozására kell sort keríteni, nem egy ingatlan megvásárlásával, felújításával érdemes kezdeni. Meg kell vizsgálni, hogy konkrétan mire van igény, milyen pedagógusok vannak, ehhez képest hol van a legjobb elhelyezése, és utána kell dönteni arról, hogy mit szeretnének ott. A kormányhatározat erről is szól, hogy ezt a vizsgálatot őszig meg kell tenni.

Kraszlán István elmondta, hogy a nemzetiségi önkormányzati fenntartású köznevelési intézmények finanszírozása 2013 októberétől megváltozott. A jogszabály úgy rendelkezik, hogy ahol a központi költségvetési támogatások nem elégségesek az intézmény fenntartásához, ott köznevelési szerződések keretében kiegészítő támogatás adható. Tekintettel arra, hogy ez nemcsak a nemzetiségi önkormányzati fenntartókat érinti, hanem más nem állami fenntartású intézmények fenntartásának finanszírozását is, Balog Zoltán miniszter úr döntése, hogy addig egy éves köznevelési szerződéseket fog kötni, amíg át nem tekinti ezt a területet. Valamennyi érintett nemzetiségi önkormányzat több éves köznevelési szerződést igényelt, mert ebben lát garanciát a hosszabb távú fenntartásra. Ezzel egyet is értenek, Miniszter Úrnak közvetítették mindig, hogy a nemzetiségi önkormányzati fenntartók finanszírozási lehetőségeinek a változására nem lehet számítani, ezért a hosszabb köznevelési szerződés megkötését javasolták. A jogszabály 1-5 évig szóló köznevelési szerződés megkötését teszi lehetővé, de Miniszter Úr az elmúlt két évben nem engedélyezte. Az idei évben engedélyezte és három éves szerződés előkészítése indult el az év elején. Sajnos az államháztartásról szóló törvény 2016. január 1-től hatályos módosítása arra kötelezi a minisztériumot, hogy ha egy költségvetési keret több mint 50%-ára akar éven túli kötelezettséget vállalni, ezt csak a Kormány engedélyével teheti meg. A kormányhatározat előkészületei elindultak, de még nem zárultak le. Három nemzetiségi önkormányzatot érint ez a probléma, mindhárman jelezték, hogy likviditási problémákat okoz, nem tudják a béreket kifizetni és mindazokat a nehézségeket, amelyeket **Lásztity Péro** úr elmondott, jelezték a Minisztériumnak. Bár kaptak engedélyt a három éves szerződések megkötésére, de a költségvetési támogatásokat leggyorsabban akkor tudják eljuttatni, ha az idei évre még egy éves szerződést kötnek. Az érintettekkel egyeztetve az a döntés született, hogy egy éves szerződést kötnek. Jelenleg véglegesíti a szakterület a szerződéseket, jogi és pénzügyi ellenjegyzés után két héten belül megköthető a köznevelési szerződés és a finanszírozás el tud indulni. **Kraszlán István** a szerb köznevelési szerződést érintően elmondta, hogy a költségvetési támogatás megemelését kérték és így a most megkötendő szerződésben ezt az emelést is érvényesíteni tudják majd. A köznevelési szerződésekre rendelkezésre álló forrás korábban felülről nyitott volt, most már azonban zárt. Ez azt jelenti, hogy 4 milliárd forint van beállítva minden köznevelési szerződésre, azonban csak egy minimális mozgástér adódik, mert a korábbi, eddig megkötött szerződésekkel az összeg jelentős – 90% fölötti – része le van kötve. A nemzetiségi támogatások tekintetében az igények kb. 10%-át és a támogatási forrás több mint 30%-át fedik le. Ez okoz feszültséget, mert egy összegen osztozunk másokkal is. Ha megemeljük ezt az összeget, akkor a többiek lehetőségeit szűkítjük. Ezért döntött úgy Szószóló Úr is, hogy érdemes külön kezelni a nemzetiségi ügyeket. Ha ott elérünk valamilyen emelést, akkor az teremthet mozgástérrel a nemzetiségi köznevelési szerződések tekintetében.

Lásztity Péro megkérdezte, hogy egy hónap múlva lesz-e a kifizetés és lehetne-e korábban előkészíteni a szerződéseket, ennek a helyzetnek az elkerülése érdekében.

Kraszlán István elmondta, hogy a forrás várhatóan két hét múlva kiutalásra kerül. Nem tudja megmondani, hogy a kormányhatározatot elő lehet-e készíteni anélkül, hogy az azt megalapozó költségvetési törvény elfogadásra kerül. Ez minden köznevelési szerződést

érinteni fog, függetlenül attól, hogy mikor jár le és hány évre kötötték meg. Amikor lejár, abban a pillanatban érinteni fogja ez az előírás az új köznevelési szerződések megkötését.

Az egyetértési jog a köznevelés tartalmának szabályozását érintően továbbra is benne van a törvényben és érvényesítik is. Megerősítette, hogy a kerettantervek legutóbbi elfogadásánál, illetve az új irányelv kiadásánál érvényesítették is. Egyenként a nemzetiségi önkormányzatok egyetértését megkérték. Minden esetben az őket érintő szabályozók azok, amik mérvadók voltak és az azzal kapcsolatos egyetértést beszerezték. Tudomása szerint az Alkotmánybírósági döntés a helyi önkormányzati rendeletekre és egyéb ügyekre vonatkozott.

3. napirendi pont: A Gulág Emlékév pályázatainak aktuális helyzete

Kiss András, az Emberi Erőforrás Támogatás Kezelő munkatársa röviden összefoglalta az előzményeket. A Szovjetunióba Hurcolt Politikai Foglyok és Kényszermunkások Emlékéve keretében 2015. december 22-én jelentette meg az Emberi Erőforrás Támogatás Kezelő 375 millió Ft keretösszeggel az Emlékbizottság által elfogadott 4 kiírást. A.) *Elhallgatott történelem* – országos és nemzetközi konferenciákra, tanulmányutakra, oktatási projektek megvalósítására biztosított támogatást 185 millió Ft keretösszeggel; B.) *Kordokumentumok* – kiállítások, vándorkiállítások szervezésére, tanulmánykötetek megjelentetésére, szépirodalmi kiadványok megjelentetésére 105 millió Ft keretösszeggel; C.) *A mi történetünk* – személyes történetek felkutatására és az egyéni sorsok tágabb közvéleménnyel való megismertetésére – csak természetes személyek részére – biztosított 30 millió Ft-os támogatást; D.) *Emléktáblák* – emléktáblák elhelyezésére, minden olyan településen, ahonnan állampolgárokat hurcoltak el, illetve ahol egykori gyűjtő- és hadifogolytáborok voltak, 55 millió Ft keretösszeggel. A pályázati kiírás 2016. március 22-én záródott, a kiírás szerint 3 szakasza volt, január 22-én, február 22-én és március 22-én volt beadási határidő. Az adott napig beérkezett pályázatok szakmai és formai értékelésre kerültek. Az első szakaszban beérkezett pályázatok formai, szakmai ellenőrzése megtörtént, a támogatói döntés megszületett, melynek értelmében 126 nyertes pályázó volt, 115 millió forintos keretösszeggel. Jelenleg a Támogatáskezelő a támogatási szerződések megkötését végzi. Ha a mindkét fél által aláírt szerződések rendelkezésre állnak, akkor kezdődik a támogatási összegek kiutalása a kedvezményezettek részére. A második szakaszban beérkezett pályázatok formai, szakmai ellenőrzése megtörtént, várhatóan egy héten belül megszületik a döntés. A harmadik szakasz pályázatainak szakmai értékelése folyik, két-három hét múlva szülehet meg a döntés. Tervben van az Emlékév 2016-os forrásának terhére további pályázatok megjelentetése az idei évben, de erről konkrétumot nem tud mondani.

Matkovits-Kretz Eleonóra – mint német nemzetiségi, akit érint ez a téma – megjegyezte, hogy nagy az időhúzás. Az Emlékév már 2014-15-ben meg kellett volna, hogy kapja azt a finanszírozási összeget, amivel valóban méltón és idejében meg lehetett volna ünnepelni a 70. évfordulót. Kicsit késett az országgyűlési határozat, ami 2015. január 20-ai volt. Júliusban született meg a döntés, arról, hogy az Emlékév költségvetése 4 milliárd Ft lesz. 2015 júliusában már meg kellett hosszabbítani az Emlékévet 2017. február 25-ig, mert már akkor kiderült, hogy nagy a csúszás. A civil szervezetek a mai napig még semmilyen támogatást nem kaptak a rendezvényeik megszervezésére, a kiemelt projektek sem kapták meg azt az összeget, amivel a programjaikat tervezték. Véleménye szerint nagyon méltatlan, hogy az Emlékév nem kapta meg a kellő figyelmet és finanszírozási szempontból a kellő gyorsaságot. Hogyan kérhetik a nemzetiségiek, hogy ne ilyen lassan történjen a finanszírozás? Mit tudunk tenni akár közösen, összefogva? Nem tudják a programokat szervezni, mert nem kapták meg a pénzt. Főleg a finanszírozás tekintetében vannak problémák, egyébként emberi

hozzáállás és minden egyéb tekintetében csak pozitívan tud nyilatkozni. Javasolta, hogy a 75. évforduló szervezését már kezdjék el, hogy időben megkapják majd a támogatásokat. A folyamat felgyorsítását hol kell kezdeményezni? Hol történik az időhúzás? Már azt gondolták, hogy bojkottálja a kormányzat az Emlékévet.

Fülöp Attila biztosította a jelenlévőket, hogy a kormány nemzetiségekhez való hozzáállása kapcsán a bojkott szándéka soha nem merült fel. Kérte **Kiss Andrást**, hogy a folyamat technikai gyorsításának lehetőségéről beszéljen.

Kiss András elmondta, hogy a forrás kedvezményezettekhez történő késői eljutásának problémáját a Támogatáskezelő is érzékeli. A kiadható forrás nem a Támogatáskezelőnél áll. A beérkező panaszokat, igényeket folyamatosan továbbítják, minden fórumon közlik az illetékesekkel, a Parlamenti Államtitkársággal, hogy minél hamarabb biztosíthassák a forrást a kedvezményezettek részére. Akivel kapcsolatban vannak, mindenki maximális erőfeszítéseket tesz annak érdekében, hogy a forrás minél előbb rendelkezésre álljon.

Ritter Imre szószóló úr teljes mértékben egyetért a **Matkovits-Kretz Eleonóra** által elmondottakkal. Lehetetlen állapot, hogy a 70. évfordulón posztamenseket kell felszentelni szobor nélkül, és nem is tudni, mikor kerül rá szobor. Heteken-hónapokon keresztül folyamatosan egyeztetett Miniszter Úrral, Rétvári Bence államtitkár úrral, NGM-mel, Miniszterelnökséggel, hogy bekerülhessen kormányülésre, hogy elfogadásra kerüljön, hogy kétnyelvű táblák lehessenek, hogy szobrokra lehessen pályázni stb. Véleménye szerint egyrészt a sok bába között elveszett a gyerek, másrészt estenként nincs meg minden feladatra az Emberi Erőforráson belül az emberi erőforrás. **Ritter Imre** felhívta rá a figyelmet, hogy aki a MÁV-nál nem tud megállapodni az emléktáblák kihelyezésében, az jelezze, hogy tudjanak segíteni. Főnagy államtitkár úrral, a MÁV kommunikációs igazgatójával és műszaki igazgatójával való többszöri tárgyalás eredményeképpen a MÁV kiadott egy procedúrát, amely a MÁV-on belüli eljárásrendjét és a műszaki feltételeit tartalmazza a vasútállomásokon történő GULÁG emléktáblák elhelyezésének. Kéri, hogy a nyertes pályázóknak a Támogatáskezelő küldje meg ezt segédletként, illetve felajánlotta, hogy amennyiben megkapja a nyertesek listáját, ő maga megküldi, hogy egyszerűbb legyen elintézni a MÁV-nál az emléktáblák kihelyezését. Reményét fejezte ki, hogy év végéig rendben lemennek a pályázatok és a tavaly megítélt pénz tényleg fel lesz használva értelmesen és a közösségek akaratának megfelelően.

4. napirendi pont: A 2016. évi nemzetiségi pályázatok tapasztalatai

Fülöp Attila a 2016. évben kiírt nemzetiségi pályázatok, a korábbiakhoz hasonlóan 4 kategóriában – kultúra, civil szervezetek, táboroztatás, pedagógusok – történt meg. Ebben az évben háromszoros volt a rendelkezésre álló forrás. Az összes jóváhagyott pályázatra 940.500.000 Ft volt a forrás, közel 1700 pályázat kerül támogatásra. A nyertes pályázatok, illetve a beérkezett pályázatok arányait tekintve is a roma és a német szervezetek részesültek a legnagyobb számban költségvetési támogatásban. A pályázatok száma két év alatt majdnem megduplázódott. Kiemelte, hogy a tavalyi évben mindössze egy kritika érte a pályázatot, hogy a szervezetek nem kapták meg időben az összeget, ami pl. táboroztatás esetén kiemelkedően fontos. Ennek elkerülése érdekében idén a Megyei Civil Információs Centrumok bevonásával segítik a szerződések megkötését. Minden megyében egy nap ki lesz jelölve, amikor az összes nyertes pályázó szervezet bemehet a megyei információs központba és ott a kész szerződést aláírhatja, illetve a mellékleteket csatolhatja. **Fülöp Attila** felhívta rá a figyelmet, hogy a minisztérium csak így tudja garantálni, hogy a pénzek időben kifizetésre kerüljenek. Kéri a

helyi önkormányzatokat, illetve a civil szervezeteket, hogy legyenek ebben partnerek, mert csak így tudják gyorsítani a kifizetést. **Fülöp Attila** elmondta, hogy a jogszabályokat betartva a döntés úgy született, hogy az előkészítő javaslattevő bizottság – amelyben a nemzetiségek, illetve a minisztérium 2/3-1/3 arányban vesz részt – 9 fővel hozta meg a javaslatát, a döntést a minisztériumban az Államtitkárság hozta meg. Ezt a gyakorlatot a jövőben is szeretnék fenntartani, függetlenül a jövő évi költségvetés kimenetétől. Most – a költségvetés tervezés közepén – biztosnak tűnik, hogy jövőre megszűnik a költségvetési törvényhez kapcsolódó 428/2012. (XII. 29.) Kormányrendelet (a továbbiakban Kormányrendelet), amely a nemzetiségi célú előirányzatokból nyújtott támogatások feltételrendszeréről és elszámolásának rendjéről szól. Valószínűleg a költségvetés melléklete fog tartalmazni bizonyos mennyiségű információt. Az Államtitkárság szeretné egy részletesebb EMMI rendeletben vagy utasításban szabályozni, hogy az eddigi gyakorlatnak megfelelően egy bizottság tegyen javaslatot és az Államtitkárság döntsön a pályázatokról.

Ritter Imre jelezte, hogy a központi költségvetési törvény 2017-ben új rendszerben lesz benyújtva. A nemzetiségi támogatások egy önálló mellékletben lesznek, amely tartalmazza a Kormányrendelet gerincét. **Helyettes Államtitkár Úrral** egyetért abban, hogy egy EMMI rendelet szülessen a végrehajtási utasításokra, de még szorgalmazza, hogy a Pályázat Elbíráló Nemzetiségi Bizottság a törvénybe kerüljön bele, ami a jelenlegi állapot szerint nem így van. Tekintettel arra, hogy a Költségvetési törvény a korábban szokásos december végi jóváhagyás helyett, ahogy tavaly, júniusban kerül jóváhagyásra, a Nemzetiségi Bizottságnál már idén februárban részletesen áttárgyalták az EMET pályázatokat és hivatalosan kérték az EMMI-től, hogy az EMET pályázatok kiírását is hozzák előre legalább október 15-ig, legyenek elbírálva legalább december 31-ig. Ezzel az ütemezéssel januárban elkészülhetnek a támogatói okiratok és februárban kifizetésre kerülhetnek az EMET pályázatok. A támogató okiratokat idén nem lehet aláírni, mert következő évi kötelezettségvállalást csak a miniszter tehet. Soltész Miklós államtitkár úrtól ígértet kaptak és várják írásban is a választ erre a kérdésre. Így valóban előfinanszírozottak lehetnek az EMET pályázatok, mint ahogy az a pályázati kiírásban szerepel. Hangsúlyozta, hogy ennek törvénymódosítási igénye nincs. **Ritter Imre** kéri minden érintett segítségét, hogy az EMET nemzetiségi pályázatok a tárgyév megelőző hónapokban kiírásra és a tárgyév legelején kifizetésre kerülhessenek, így hosszú távon lehetne rendezni a nemzetiségi pályázatok kifizetésének kérdését.

Lásztity Péro örült Ritter úr javaslatának, mert ezt a kérdést szerette volna felvetni. Elmondta, hogy a Bizottság munkájáról az információk nem mindig jutnak el az Egyesületükhöz. Ez a javaslat a civil szervezetek részéről maximális támogatást élvez. Így az első félévben megrendezésre kerülő programok is időben jutnának támogatáshoz. Tart attól, hogy a Kormányrendelet megszűnésével bizonytalanná válhat a bizottsági struktúra, illetve az eljárás menete.

Fülöp Attila elmondta, hogy biztosan nem válik bizonytalanná a pályázatok elbírálásának rendje, csak az kérdéses, hogy a mostani jogszabályi szinten kerül megfogalmazásra vagy más jogszabályi szinten.

Lásztity Péro megkérdezte, hogy ha nem lehet a törvényben, akkor az EMMI rendeletben kerül megfogalmazásra?

Fülöp Attila – Igen.

Lásztity Péro elmondta, hogy feltétlenül támogatják ezt a javaslatot, bár ennél társadalmasítottabb döntéshozatal létezett korábban, de általánosított körülmények között a mostani javaslat előremutatónak és működőképesnek tekinthető. **Lásztity Péro** az EPER rendszer használatával kapcsolatban megjegyezte, hogy gondot okoz az idősebb

korosztálynak, nem tartják elégségesnek azt, hogy pályázatkíírás előtt vagy közben két központi képzést tartanak, valamint a helpdesk sem működik.

Fülöp Attila válaszában elmondta, hogy az EPER-en kívül van egy másik rendszer, amely az EU-s támogatásoknál került bevezetésre. Az idén kiírandó nemzetiségi pályázatok már nem az EPER rendszerben lesznek kiírva. A fontos kérdés most az, hogy a másik rendszer használatát minél előbb át tudják adni. Az új rendszerre való áttérés is biztosan nehézséget fog okozni, még akkor is, ha jobb ez a rendszer.

Lásztity Péró javasolta regionális képzések szervezését az új rendszer használatához kapcsolódóan. Legmegfelelőbbnek azt tartaná, ha a regionális szintű képzéseket az országos önkormányzatokkal együtt tudnák lebonyolítani. Kérte, hogy a helpdesken javítsanak, mert jelenleg heteken át sem elérhető. Tömegesen fordult elő, hogy megalapozatlanul hiánypótlásra hívják fel a szervezeteket. Így a pályázás sokkal bonyolultabb és több időt vesz igénybe, mint amennyi indokolt lenne. Véleménye szerint ezek a problémák csak folyamatos együttműködésben oldhatók meg. Az EPER rendszer a pályázati határidők előtt rendszeresen összeomlik, több órán keresztül tart egy pályázat felvitele, menet közben, a mentés gomb megnyomására kilép a rendszerből és elszállnak az addig rögzített adatok. Aggodalmát fejezte ki, hogy új, nem „bejártott” rendszer használatával még több probléma merül majd fel. Ezek a problémák feleslegesen nagyon sok feszültséget okoznak és konfliktushelyzeteket idéznek elő.

Fülöp Attila ígéretet tett rá, hogy ha a konkrét problémákat személyesen jelzik neki, akkor azonnal megteszik a szükséges lépéseket.

Matkovits-Kretz Eleonóra megerősítette a **Lásztity Péró** által elmondottakat. A kolléganőinek is gondja van az EPER rendszerrel. Tényleg nagyon bonyolult ez az elszámolási rendszer. Olyan falusi szervezeteknek kell használniuk, akik nem gyakorlottak, még a pénzügyes kollégáknak is gondot okoz a rendszer használata. Javasolja az elszámolási rendszer egyszerűsítését. **Matkovits-Kretz Eleonóra** örült Szószóló Úr a pályázati kiírások előrehozatalával kapcsolatos javaslatának és maximálisan támogatják ezt a kezdeményezést. Elmondta, hogy az elmúlt évben nagyon nehéz karácsonyi időszakuk volt, mert a nemzetiségi pályázatok mellett ebben az időszakban a Gulág-pályázatok is terhelték őket. Javasolta a nemzetiségi pályázati rendszer könnyítését, mivel nem kardinális összegekről van szó.

Fülöp Attila elmondta, hogy a rendszert számos más pályázatra is használják, többek között például a Nemzeti Együttműködési Alapra, amelyre tizenhatezer pályázó volt. Az elmúlt három héten majdnem az összes megyében megfordult és találkozott olyan véleménnyel, amely szerint ennél könnyebb rendszert még nem tapasztaltak. Ez olyan civil szervezeteknek a véleménye, akik nagyon sok pályázatot írtak már. Nem védi a rendszert, mert vannak hibái, amiken változtatni kell. Életszerű kérésnek tartja, hogy 100-200 ezer forintos támogatási összegnél ne kelljen ugyanolyan pályázatot megírni, mint a több millió forintos pályázatok esetében. Az államháztartási törvény és a vonatkozó törvények semmilyen különbséget nem tesznek egy forintos és több millió forintos pályázat között. Az EPER „töbübürokratizáltsága” jogszabályokból adódó kötelezettség. **Fülöp Attila** kérte megvizsgálni annak a lehetőségét, hogy valamilyen törvénymódosítással a 100.000 Ft alatti kis összegű támogatások esetén, lehessen egyszerűbb eljárást és egyszerűbb elszámolást lehetővé tenni. Ma nincs erre lehetőség. Amit lehetett egyszerűsíteni a pályázatokban, azt egyszerűsítették. Például nem kérnek banki igazolást, csak nyilatkozatot. Véleménye szerint 100.000 forintnál az önerő megléte nem életszerű kérés, de jelenleg ez a jogszabályi környezet, ami nem az Államtitkárságon múlik. Ez nem nemzetiség-specifikus kérdés, minden közpénz esetében így van. A civil támogatások miatt is vizsgálják a kérdést, ha sikerül bármilyen megoldást találni, az államtitkárság nyitott az egyszerűsítésre.

Lásztity Péro alátámasztotta a **Helyettes Államtitkár Úr** által elmondottakat. Tapasztalták a folyamatos fejlesztést és az egyszerűsítéseket, de a gyakorlatban mégsem működik jól. Megjegyezte, hogy sok az idős pályázó, akik nem tudják használni a rendszert. Az országos önkormányzatok segítenének a lebonyolításában az EMET-tel közösen. Felvetette, hogy a kiírt pályázatok nem mindig találkoznak a közönség igényeivel, ezért szélesebb körben javasolja egyeztetni a pályázatok kiírását. Több nemzetiség nagyobb rendezvényei megszűntek a megfelelő támogatás, illetve pénzügyi háttér hiányában. Felhívta a figyelmet rá, hogy a tudományos tevékenység támogatása sem megoldható ebben a pályázati rendszerben a Nemzetiségi Kutatóintézetek esetében.

Fülöp Attila bátorította a civileket, hogy a pályázatokkal kapcsolatos javaslataikat tegyék meg. A nemzetiségeken átívelő eseményekkel kapcsolatosan elmondta, hogy az egyedi kéréseket eddig is meghallgatták és támogattak. Forrás van rá, csak nem a pályázati rendszeren keresztül.

Hangfelvétel alapján készítette: Józsa Teodóra titkársági referens

Látta: Nagy Gabriella kabinetfőnök, Szabó-Princz Viktória szakreferens

Jóváhagyta: Fülöp Attila helyettes államtitkár